

530. *Boerhaavia erecta*. Causa de antherarum numero incerto adnotanda. Omnia enim conveniunt cum descriptione *Boerhaavianum* quoad character genericum, neque in alijs speciebus quam in erecta collocari cum potest. Linneus ei *Monandram Clusii* assignat; revera plerumque aserunt unicum stamen in floribus plerumque vidisse; in hac tamen, sata anno 1772, qua erat satis vegeta, duo, tria, et quatuor stamina in floribus pene omnibus videre mihi contigit ut apparet ex certo numero florum una cum ramulo plantae delineatorum, Tabula nostra.

De *bulis quibusdam*.

534. In India *bulia* erat *hirta*, sed revera *squarrosa*. 5366 olim *odora* sed *bulia* est *Oculus Christi*. 5323 *bulia* *Oculus Christi*, nunc *hirta*. Cur, qui inquit tanta nominum revolutio? et Commoda plantae inter se conferendi, et sistorum de iis pertractantium copia, et eorundem auctororum Publico haveantium confusione maxima. De *bulia* nunc *squarrosa*. Caules habet quidem teretes sed praesens glabri: folia sessilia, lanceolata, serrulato-sabta, sed *erecta*; foliorum *carina* ut et tota *planta* folia *ovario glabra*: caules *ramosi* non *simpliciter* nec *uniflori*; Ergo non *hirta* a *linn.* descripta, a *Capp. Bach.* sub titulo *Asteris lutei hirsuti* *calicij folio* recensita, a *Jo. Bach.* li. 2. pag. 3047. picta, nomine *Asteris vestri* *pannonici* *calicij lutei*, folio *hirsuto* *calicij*. Cum itaque *bulia* sit, nec *hirta*, cum *bulis* cum descriptione *bulia* *squarrosa* *linn.* cui aptius convenire opinor, siquidem *calicina*. Squamae inferiores superiores minores, et propius ad imbricalem formam accedentes: haec et folia cum caule glabra. Reperam vero *fructu* *linneus* *tormentum* nomen vel iconem *hor.* *Ess.* *vestri*. ord. v. fol. 8. huic plantae assignavit, dum characteres omnes nostrae in specie conveniunt, neque odorem ullum olet *planta*. *Plur.* in *almy* suo revera aperte de hoc *Bach.* accusat, dicens *synonyma* huic *planta*. a *Cappar. Bach.* male esse *appropinquata*.

De *bulia* 5366 nunc *bulia* *Oculus Christi*. Nemo infidelitibus *buliam* hanc autem odorem reddere; sed ad examen revocata *buliam* *odoram* *linn.* non esse omnes pariter *gabebantur*. Caules habet *pilosi* *compositi* non *pauciflori*: folia *amplexicaulia*, *oblonga*, non *ovata*: folia etiam supra ac subtus *pilosa* non *hirta*. Et caulibus *rami* exeunt, quare non *simpliciter*. *Inspectis* praeterea *conibus* *Monjoni* et *Calicij* *appropinquata* conveniunt. *Calicij* *insuper* longe *differit* de *eius* *odore*. *Buliam*

ergo Oculum Christi maturius nuncupare existimavi.

De hula 1237, nunc, hirta.

Cum toto caelo hula 1237 differat ab hula titulo Christi, nec ea ex dictis sit, in examine abente observata, sub hula hirta merito collocanda duxi. Caules habet subterreos, vix pilis, paucifloros, flores laterales albus ut plurimum ferentes: Folia salicif. latiora, obtusifolia, scabra, scabiora margine et carina, squamis calycinis fore subulatis, hispida-hirtis, et calyx totus quasi glabris apparet. Sporimia omnia ei apte conveniunt et ex eorum ipsa denominationis forma quasi planta effigies habetur. Nonis etiam Bach. et Lul. praecipue eam optime reprehendunt, ita ut notionibus hisce innixus de hula 1237 hirtam esse existimo. Hinc vero de aliis hirtis hulis in Generibus Auctorum, eandem receptis et pro varietatibus quasi habitibus dictorum erit.

De hula. Tab. 6 pro hirta varietate habenda; siquidem calyx in Symplocarum Clapel et in hoc praecipue genere magni faciunt Auctores; Calyx in hac hula videlicet expetit hirta adlocari. De ea ulla non equivoca mentio in Auctoribus reperitur, vel ex paucis in Thuk. tantum Sporimion adeo quae imaginem supra hulas exhibet, ejusque sion in Phytographia, Tab. 72, utraque satis mala; spem mihi auxit eam esse veram. Haecupatur itaque a spec. luteus cisti hispidis et crenatis foliis, summo caule ramosa, floribus amplis. Praeter descriptionem nunc exhibeam. Caules habet circiter pedales, ramulos, obscure virescentes, ramulos, pilis scabris, foliis, et ad summum incrustatis: Folia ovalia, serrata, obscure virescentia, fascibus et margine scabra, caulibus, non tantum costae sed etiam foliis substantia, inhaerentia, ita ut sessiliora. vel subamplexicaulis dici queant: Pedunculi omnes ramulosi, aequi scabri, floris ^{aliquando} proteritis, intermedio vel abscissali vel aequali: Calyx laev. imbricati, squamis lanceolatis, acutis, scabris, ciliatis, vix ad basin recurvis, obscure virescentibus, postquam anthesin calyx laevissimus et glabris apparent: Corollulae ligulatae, obtusa, vix conspicuo-trifida, lamina intermedia minima, cavum vero longitudo uno cum florum magnitudine. ex hula nostra. compatit. Admonendum vero me. Hincupatur planta ramulum, utique a radice, sed hirta vegetationis.

De hula 355. pro hula squarrosa varietate habenda. De hac planta

neque iconem ullam nec ullam nomen mihi licuit invenire. Ad spectu suo
quasi bulbula superdescripta ipsa mihi erat, sed inconsulto dum Calyces tota sua
instructioe differunt, glabragae similiter. Caules pedales serotini, vix striati, subter-
rati ramosi, crasse foliosi: folia obovato-lanceolata, ultra sessilia, vixim stabiliuscula,
margine serrato ciliata: Pedunculis axillaribus plerumque, raris, flores albis intermediis, fere
aque subligati: Floris omnino bulbula squarrosa; calyces namque quamvis brevibus,
obtusis, acuminatis, laevibus, recanis, imbricatis, viridibus, et quae radio approximantur,
colore. Relationi Heliphae exstantur ex Tabula. a

35. *Hedysarum junceum*. Planta inspecta et ad examen absterge revocata,
cum primum hoc facti inter *Horaleas* collocaturam non immerito tentatus fere feci;
Horaleis namque ^{imo} partibus ornatibus ~~omnino~~ respondet, excepto carina et grandibus recur-
nac in calyce neque in foliis oppositis, sed cum alia *Horalea* species vixim glan-
dulis sessilibus, hujusque fructificationem omnino se ferre ut in *Horalea* pinnata
novam *Horalea* ^{speciem} ~~speciem~~ characteribus suis invidua, constituere posse mihi vide-
batur, sed cum et describere et delineare eam ceperim, datus fui Plantam hanc
sub *Hedysari* juncei nomine firmam describere, quibusque in decatribus Tab. 4
delineare, neque certior fructum nisi Tabula decadem eam ad vivum representari
et descriptio omnino contrivis, exceptis foliis reflexis, quae quidem in nostra sunt recta,
vel ad caulem adpressa ut in Ann. Bot. P. 85. quae tamen non vidi.

Aspilifera incarnata. Attentione in rem herbariam autopsa Linnaeo vixi viderent
Aspiliferam hanc, incarnatam nomine triviali appellasse, siquidem flores habent petala
alba, nectaria purpureo-cavulea, neque aliam floribus partem colore incarnato ornata.
Sed cum haec propter eadem sit ac *Leonatis* trifolia seu folij *Rationalis* flore viriditatis
et francus nomen hoc pro synonymo sua incarnata adoptaret, pariter *Aspiliferam*
ipsam unam eandemque speciem facere, ac eas quae florem roseum et quae albo-ca-
vuleam proferat, dum abstraxerunt folia sunt, forte numero, eadem non secus ac
religiosa planta partes. Respuit igitur francus speciem a specie segregare uti
Boul. Herm. H. L. 3. et Monf. V. ij. l. 3, quae in re dummodo differentia in florum
colore tantum consistat, de more suo varietatem potius constituisse, quam alteram
vel eandem omnino speciem.

33. *Convolvulus* quidem esse omnes fructificationis partes demonstrant; sed neque in

lineariis concoloribus descriptus est neque ejus iconem aut descriptionem apud ductores
multos mihi licet invenire. caulis enim habet longissimos, teretes, scandentes, ramulos,
subtuto viventes, pubes aliqua in superiore parte quam in inferiori vestitus: folia
hastata, margine subundulato, obtuse dentata, acuta, basi truncata, dentibus ut
plurimum tribus, inaequalibus, sub laevia, superiora vero pubescentia. Pediculi
longi axillares, multiflori, parvales et uniflori et biflori, multumque sub caulij
cibus incrassantur: calyces quinque-partiti, squamis acuminatis, obtusis: corolla parva,
plicate, languide rubens, limbo toto quasi crebris quinque obtuso-acutis diviso: capsula
subrotunda, in dupem partem divisa, seminibus quatuor facta, nigri sub-
verrucosis, fere triangulis, exteriori latere convexo.

Hysopus. 302. Planta haec *Hysopi Lophanti* nomine nota cum ad florentiam
pervenit attente cum descriptione Hort. Upsal. satis clara, comparata edictis suis
non tantum hanc hanc esse speciem sed et in *Hysopum* genere adhiberi posse si
ejusmodi corollae structuram attendimus (solum enim inferius utique emarginata
crenata, sed concavum quod juxta negotiarum caracteres ejus generi aptius
conveniret. Quod tamen respectu staminibus vel antheris non approximatis nec
incumbentibus sed oppositis et contrario spectantibus accuratiori sumus observatione
duces, inter *Hysopos* merito reconstituitur. Eorum vero tres tantum species: *Officinalis*
Lophanti, et *Heptoricki* nominibus finibus exhibet. Primum adpecta negotiorum
videtur cum caulem habeat acute quadrangulum, folijs trophularia; sed neque
descriptio Horti Upsal. pag. 363, neque synonymon Hort. Cliffort. 313. neque
illud Pluk. alm. 67. ac Monf. Hif. 3. pag. 365 ei conveniunt ut ea Tabula et
descriptione hac nostra. *Bijudicij* inque est planta, caule striato, obtuse vivente, acute
quadrangulo, angulis prominentibus, cilijs recurvis vestitis, ramulis, spicatis: folia petiolata,
opposita, obtuse connata, magnitudine et forma trophularia folia emulantis, ob-
scure viventes, costis et superficie divisionibus cilijs adpresso: brachiis decussatim pariter
occurrentes, communi cum caule colore, quadranguli, angulis rectis vix rubris, folijs in laevia
spica terminatis: Bractea elliptica, acuminata, et in densioribus spicis tres, quorum
duo laterales lineares; flores plerumque ex una bractea prodeunt, et quasi rotundam
spicam efformantes: storum calyx oblongus, cilindricus, quinquefidus, corolla longior
rubens, calyce dimidio longior, limbo quadrifido cujus laciniae tres, superior una

lobatae alia brevif. emarginata; inferior vero longior, emarginato-crenata,
concava, incurva; Stamina recta vel sursum tendentia, anthera didyma;
Stylus longitudine fere longiorum staminum, stigma bidentum. Semina non vidi.
Ex hac ipsa descriptione, scilicet, ut ex ipso, patet, esse quoniam nec *Agrostoidum*
esse Linnaei. Absurdum enim mihi videntur, aliquem dicere et bracteis ab illo
efformes, et ciliis ex caulem ab imo ad summum quadrangulum, et folia semper
bina vel opposita, et florum colore; haec inquam omnia a sola cultura vel
fortuito exorta fuisse.

Umbelliferam 2098. speciem esse non descriptam testantur characteres. Utinamque
tamen eam examinare mihi contingeret fructificatione, quasi peracto, una cum
altera sententia. Leucodani asserunt Linnaei speciem esse *Dijudicariae*. Semina
omnino in hac plantarum classe plurimum valet in determinandi seu generis
sive speciei. Ad *Gerularum* genus et earum ad *Presideam* alter referre posse
plantam suspicabatur. Vobis revera et ego ipse habebam iniquam in descriptio-
ne, utranque Linnaei non facile emeretur differentia, sed attente inspectis can-
ticulis, quibus differentia utranque genus conspiciuntur nituntur eam ad *Leucodanum*
reverti. Ex parte *Gerulae* carent primo foliali omnes festinate, carent umbella
universalis, inducunt caducis, cordatis, subtem e rudimentis inflexas vidi nonnullas.
Semina notantur utique striis, sed substantia seminis immixtis, unaque cum
ea elevatis. Ceterum nec nota *Sagittariorum* quorum juxta *Journes* *Gerulae*
meoides esset, eorum inquam characteres *Journes* minus conveniunt. Planta ipsa
nostra, quae capsum ex *Leucodani* asserunt Linnaei nota exhibet, ut patet, bipedalis
abundantius caules prostratos, teretes, striatos, flavoscentes, ramulos, foliosos. Folia supra
decomposita, petiolis ad exortum caules cingentibus, striis magnis; inferiora erecta,
superiora reflexa; foliis quibus constant lineariibus, ~~acuminatis~~ acuminatis,
ramulis in modo dispositis, propria substantia embimante non efformatis, sed articula-
tim in ramificatione excurrentibus, et longiora saepe foliis articulo divisa, quos
rami exeunt superiore parte caulis, vel articulatim hanc longitudinem continuantes,
vel aggregatim umbellam efformantes, tot bracteis lato-linearibus, subamatis, obtusis, re-
curvis, instructantur, viciaque gerunt foliorum ad ramorum exortum. Pedunculi universales
simul ac partiales teretes, flavoscentes, numerosi, inferiori parte incrassati. Inducuntur

universale, simplex, reflexum, persistens; partiale caducum. Floret ut plurimum
centro abortivi, ut apparet seminibus perfectis; verum anthesi peracta. videtur
potius semina triam magnitudinem futuro, quam multa abortiva, et tamen
cum maturitati approximantur cedunt minorum, et majora perficiuntur. Haec
sunt compressa, carnea, striata, marginata, uno vel altero modo gibba, do-
rem respicere autum, pro reliquis planta partibus descriptis, sentio. Floret
julio. sponte in alpijs crescit.

Quaeque sint interim animadversiones expressae, aliqua forsitan fient
humore sapientiae tuae curari dignentur. Curia enim proposito mihi
erat, cum tenues haec animadversiones egi; Catalogum nempe manuscriptum
conigere, errores, si qui erant, iis denominandis plantis, tollere, aliquas descriptio-
nibus, aliquas tabulis illustrare, de omnibus actis rationem reddere, herbario
tandem studio acriter incumbere; sed licet mihi Excellentissime atque Re-
verendissime Vir merito queream, si fata, supervenientibus annis, curis aliis me
sic obstruere ut in studium, cui alios me totum affectavi, adhuc, minorem
temporis partem impendere poterim. Vinde attamen abate. fuor, Botanica
genium non adhuc me defenit, si quae mea sunt alia studia, Botanica
omnia, consociantur, longum, et ad hoc, iter suspicio; Haerentibus ergo suis
tempus erit in quo, reditus in Patriam, atque meliori, si suis Maecenatis
suisque placebit, fortuna largitus, et Botanicam non incongrue, excolere poterit.
Summa interim benevolentiae tuae parte, comatiisque tenuibus indulgendo
largiter sic age ut ad De. ad Bibliothecam et ad Vivarium tuum me
semo recurrente, Magnum tuum eundem Animum, eandemque magnam
Clementiam faciles inveniam. Parvum insuper hujusce tui ^{deus} cultoris nomen
tueni, proestitum si qua fuerit occasio, Ignare, Carissimumque tuum, ut
grat est, Corri semper infixum habeam. Vale.

